

עמדת "בשער" בנושא:

קריאה לביטול התיקון לחוק הכניסה לישראל

הכנסת חוקה בימים אלה תיקון לחוק הכניסה לישראל, וקבעה בו, בסעיף 2(ד)(4), כי תימנע כניסה לישראל מכל אדם ש"פרסם, בכתב או בעל פה, דברי תמיכה בהעמדה לדין של אזרחים ישראלים במדינת חוץ או בבית דין בין לאומי בשל פעולות שעשו במסגרת תפקידם בצבא הגנה לישראל או באחת מזרועות הבטחון של מדינת ישראל".

ארגון "בשער" – קהילה אקדמית למען החברה בישראל" מתנגד לתיקון וקורא לבטלו. חקיקה המטילה סנקציית איסור כניסה לישראל בגין הבעת עמדה, שגם אם היא שנויה במחלוקת אין בה דבר מה פסול מוסרית, מאפיינת משטרים אוטוקרטיים החוששים מדיון פתוח וביקורת. **החקיקה פוגעת בכל אזרחי ישראל ובמיוחד באקדמיה הישראלית, שכן היא גורמת לניתוק מהשיח הבינלאומי ולבידוד.**

נזקי החקיקה עולים משמעותית על התועלת שבה: היא לא תשנה את עמדתם של מי שסבורים שיש לקיים הליכים משפטיים בחו"ל נגד ישראלים, היא תחזק את הטענות כנגד ישראל על כך שאינה פועלת לפי אמות מידה דמוקרטיות ופוגעת בחופש הביטוי, והיא עלולה לפגוע קשות באקדמיה הישראלית. יש לזכור שביקורת נוקבת על פעולות מדינת ישראל וצה"ל אינה מעידה בהכרח על עוינות כלפי המדינה. נדגיש, כי חופש הביטוי כולל לא רק את הזכות להתבטא אלא גם את הזכות לשמוע עמדות של אחרים, את הזכות לקיים דיון עם מי שסבורים, מנימוקים עניינים, שבהיעדר בקרה משפטית חזקה ועצמאית בארץ, ראוי לקיים הליכים משפטיים בחו"ל נגד ישראלים.

הדרך הראויה להתמודד עם ביקורות מעין אלו היא חיזוק מעמדה ועצמאותה של מערכת המשפט הישראלית באופן שיאפשר לה להידרש, לבדוק ולדון במקרים שבהם, לכאורה, נעשו בצה"ל מעשים לא ראויים המפרים את דיני המלחמה הבינלאומיים.

מההיבט של האקדמיה, תיקון החוק יגרום לפגיעה חמורה בקשרים הבינלאומיים ובמחקר המדעי בישראל. הגשת בקשת כניסה לישראל תהיה כרוכה בסיכון לסירוב, גם לאחר הנחיתה, בשל הבעת עמדה ביקורתית על המדיניות במלחמה בעזה או על פעולות מסוימות שנעשו בשמה. המבקשים להיכנס לישראל עלולים להיות נתונים לסריקת מכלול התבטאויותיהם ולחקירה בגין – תוצאה מסוכנת שיש בה פגיעה בזכויות אדם.

כבר כיום חלה ירידה דרמטית במספר המדעניות והמדענים המגיעים מחו"ל לשיתופי פעולה מחקריים, בשל המצב הביטחוני ובעיקר בשל הביקורת על מדיניות הממשלה. החוק החדש יחריף מגמה זו ויפגע במחקר האקדמי בישראל, המתבסס במידה רבה על שיתופי פעולה בינלאומיים. הדבר חמור במיוחד כאשר מדובר באירוח חוקרות וחוקרים מתחומים שאינם קשורים כלל לנושא בו הביעו עמדות.

יתרה מזאת, איסור על קיום מפגשים מדעיים הרלבנטיים לאקדמיה, במיוחד בנושאים המשיקים לסוגיות שעל סדר היום הציבורי, ובהשתתפות מי שמבקרים באופן ענייני את מדיניות הממשלה, יהפוך את השיח האקדמי והציבורי בנושאים אלו לדל וחד צדדי. נכונות להקשיב לביקורת, לקיים דיונים ענייניים ולטפח פלורליזם מחשבתי הם מעקרונות היסוד של האתוס האקדמי וראוי שיהיו נחלת החברה כולה.

ארגון "בשער" קורא לשר החינוך, לממשלה ולכנסת, לבטל את החוק. כמו כן, "בשער" קורא למועצה להשכלה גבוהה, לאקדמיה הישראלית למדעים, לוועד ראשי האוניברסיטאות ולשאר ארגוני המוסדות להשכלה גבוהה בישראל לפעול ללא דיחוי בכל דרך לביטול החוק, לרבות באמצעות עתירה לבג"ץ.

25.2.2025